

Advent 4. vasárnapja

Zsid 10,5-10

Akaratodat megtegyem

⁵Ezért nyilatkozik így, amikor a világba lép: Áldozatot és felajánlást nem kívántál, de testet alkottál nekem. ⁶Nem kedves előtted az engesztelő és égőáldozat. ⁷Akkor így szóltam: Íme, jövök, Istenem, hogy teljesítsem akaratodat, amint a könyvtetekrcsben rólam írva van. ⁸Először tehát ezt mondta: „Áldozatot, ajándékot, engesztelő és égőáldozatot nem akartál, és nem telt benne kedved”, jöllerhet ezeket a törvény írta elő. ⁹Azután így folytatta: „Megyek, hogy teljesítsem akaratodat.” Eltörli az elsőt, hogy helyébe állítsa a másodikat. ¹⁰E szerint az akarat szerint Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra megszentelődünk.

A Zsidóknak írt levél szerzője nem Pál, egyesek szerint inkább Apollót – aki a korintusi egyházban is misszionált – kell feltételeznünk a szöveg szerzőjének. A levél olvasói pedig feltehetően a vallási műveltségben egy átlag zsidó felett álló papok voltak. Az írás keletkezési idejének sokan a Jeruzsálemi Templom lerombolásának idejét, a Kr. u. 70-es éveket gondolják, amikor ezen csoport lelki katasztrófaként élte meg a Templom megsemmisülését, amely egyben saját identitásának elvesztését jelentette. Ezért van tele a levél kultikus és ószövetségi utalásokkal. A mai szakasz első része idézet a 40. zsoltárból (7–9). A helyes istentiszteleti forma és a vallásosság megfelelő gyakorlása igen éles kérdéssé vált a Kr. e. IV. századtól, az ún. Ezdrás-féle reformtól kezdve, amikor a Babilonból Jeruzsálembe telepedett zsidó közösségnek könyvből kellett rekonstruálnia a régi zsidó kultuszt. Kultikus ténykedést láttak ugyan Babilonban is, de annak lényege az Istennel való lelki kereskedés volt. Hasonló jelenség, mint amelynek modern változatáról Weöres Sándor költő írt a Holtak kórusa című versében: „Pult volt nekünk az oltár, hol Istennel üzletelni akartunk.” Az Ezdrás által felépített Jeruzsálemi Templomban bemutatott áldozatokkal is le akarták fizetni az Istent, hogy az kénytelen legyen őket szerencsés és gazdag élettel megajándékozni. Ezdrás a zsinagógai istentisztelet bevezetésével, a rendszeres szentírás-olvasással és a zsoltárok rendszeres imádkoztatásával igyekezett elérni, hogy a vallásos zsidó ember megszabaduljon a Babilonban tanult, áldozatcentrikus, rituális szemlélettől, és spiritualizálja a hitét.

Amikor a zsidó papok átérték a nemzeti és vallási katasztrófát, egy világ halt meg bennük. Ők a kultusból és a kultuszért éltek, és most,

hogy ez megszűnt a Templommal együtt, a jövő kilátástalannak látszott. Ezért a Jézus-eseményt a kultikus gondolkodáshoz szokott emberek mentalitása szerint, az eseményekhez és a műveltségükhöz adaptálva mondja el a keresztény szerző – Jézus Krisztus keresztáldozatát sokkal nagyobb dolognak tartva, mint a kosok feláldozása által szerzett megszentelődést.

Ez a rituális-spirituális konfliktus manapság leginkább a hagyományos keresztény rituális kötelességben felnőtt keresztények problémája lehet csupán. Könnyen elveszítjük fejünket, ha azt látjuk, hogy egyre több templomot zárnak be, és az új generációs keresztények kevésbé ismerik a hagyományos keresztény élet vallási gyakorlatait. Mindezek a hívő keresztényekben felkeltik a vallási pánik érzését. Úgy gondolják, velük ki fog halni az a keresztény ember, aki még résztvett latin misén, énekelt gregorián éneket és gyalog zarándokolt. A felsorolt vallási kultúra és szokások megszűnése vagy háttérbe szorulása azonban – minden érteke mellett – csak a kereszténység egyfajta kulturális változatának kihalását jelenti. Az igazi veszteség nem ez, hanem az, ha elveszítjük a kereszténység spiritualitását. Ha az egyik rituális forma helyett nem születik olyan másik, amely képes ugyanazt a lelki tartalmat hordozni, és ugyanazt a megtisztulást eredményezni a hívek számára. A népegyház összeomlása a hitvalló egyház, a spirituális egyház megszületéséhez vezethet. Aki most keresztény lesz, az nem társadalmi szokásból és érdekből vállalja meggyőződését, hanem belső szükségyszerűségből. Nem egy érdekes kulturális kuriózum miatt megy templomba, hanem Istennel akar találkozni. A karácsony minden korban megteremtette a maga szeretetrituáléját. Aki csak a karácsony kellékeit vásárolja meg, az nem találkozik a szeretet Istenével és embertársai gyógyító szeretetével sem. Aki viszont lelkében újra éli Krisztus megtestesülésének és emberek iránti szeretetének titkát, minden kellék nélkül is képes karácsonyt, szeretetünnepet varázsolni a környezetében.